

Jeugdteam Montfoort

Jaarverslag 2020

Montfoort, 31 maart 2021

Andrea Godeke
Adri van Montfoort

www.dethuisbasis.nl

de thuisbasis
sociaal werk

Inhoud

1. Inleiding	p. 3
2. Jeugdteam Montfoort	p. 3
2.1 Beschrijving Jeugdteam	p. 3
2.2 Aandachtspunten in 2020	p. 6
3. Evaluatie van de doelen	p. 9
3.1 Meer eigen regie door de inwoners	p. 9
3.2 Integrale benadering	p. 12
3.3 Goede kwaliteit van zorg	p. 14
3.4 Beheersing van de kosten voor de gemeente	p. 16
4. Vooruitblik naar 2021	p. 18

1. Inleiding

In de gemeente Montfoort voert Stichting De Thuisbasis Sociaal Werk met subsidie van de gemeente het Jeugdteam uit. Ouders en jeugdigen kunnen rechtstreeks contact opnemen met het Jeugdteam met vragen over opvoeden en opgroeien. Het Jeugdteam geeft informatie en advies en begeleidt zelf gezinnen binnen de grenzen van de eigen capaciteit en deskundigheid van het team. Ook schakelt het Jeugdteam specialistische jeugdhulp in waar dat nodig is. Het Jeugdteam maakt dan met de gezinsleden en de aanbieder afspraken. Het uitgangspunt is dat specialistische jeugdhulp tijdelijk en doelgericht is en dat vervolgens het gezin weer zelf verder kan. In het geval er nog een vervolg nodig is van specialistische hulp of (nazorg)begeleiding door het Jeugdteam, dan wordt dit tijdig besproken tussen Jeugdteam, gezinsleden en aanbieder.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de ontwikkeling en de activiteiten van het Jeugdteam in 2020. Daarbij wordt aan de hand van vier doelen beschreven hoe het Jeugdteam de opdracht van de gemeente uitvoert.

Hoofdstuk 2 geeft een korte omschrijving van het Jeugdteam, de ontwikkelingen en de aandachtspunten in 2020. In hoofdstuk 3 volgen de doelen en de resultaten. Afsluitend geeft hoofdstuk 4 een korte reflectie op 2020 en een vooruitblik naar de aandachtspunten voor 2021.

2. Jeugdteam Montfoort

2.1 Beschrijving Jeugdteam

Taken

Het Jeugdteam is de eerste lijn in de gemeente voor de Jeugdwet. Het Jeugdteam heeft als taken:

- Het geven van informatie en advies aan ouders en jeugdigen;
- Het verhelderen van de vraag in gesprek met de gezinsleden;
- Het bieden van (ambulante) begeleiding aan jeugdigen, ouders en gezinnen op basis van de vraag;
- Het verwijzen naar specialistische jeugdhulp en het volgen van het verloop van de specialistische hulp.

Organisatie

Het Jeugdteam, onderdeel van Stichting De Thuisbasis Sociaal Werk, voert de lokale functies van de Jeugdwet in de gemeente Montfoort al uit sinds 1 januari 2015. In de periode 2015 tot en met 2019 had deze organisatie de rechtsvorm van een B.V. In 2019 is De Thuisbasis B.V. omgevormd naar Stichting de Thuisbasis Sociaal Werk. De Stichting is in de huidige vorm op 1 januari 2020 ontstaan door het in één rechtspersoon onderbrengen van het Stadsteam Oudewater en het Jeugdteam Montfoort. De medewerkers en de leiding zijn mee overgegaan naar de Stichting. Daarmee is er continuïteit voor de medewerkers, de gemeente en de inwoners van Montfoort. Het doel van de Stichting is het realiseren van een goede kwaliteit hulp- en dienstverlening in het sociaal domein binnen het beschikbare budget. De Stichting doet dit door het uitvoeren van de lokale functies van de Jeugdwet en de WMO en van andere bijpassende taken in het sociaal domein voor de gemeenten Montfoort en Oudewater en zo mogelijk in de toekomst ook voor enkele andere gemeenten.

Medewerkers

In 2020 bestond het Jeugdteam Montfoort uit 6 personen. Van hen werkten er 5 (3,4 fte) als jeugdhulpverleners en 1 (0,44 fte) als teamleider. De teamleider gaf leiding aan de medewerkers en was tevens contactpersoon voor de gemeente en voor vele personen en instanties in het netwerk van het Jeugdteam.

Eén van de jeugdhulpverleners is gekwalificeerd als gedragsdeskundige en werkt 4 uur per week in die rol in het team.

Alle medewerkers zijn gekwalificeerd als jeugdhulpverlener en zijn geregistreerd bij SKJ.

De werkbelasting was in 2020 evenals in eerdere jaren fors. Het bieden van jeugdhulp in tijden van corona was en is voor de medewerkers zeer intensief. In de eerste lockdown deden de medewerkers hun administratieve werkzaamheden thuis, maar de huisbezoeken en de gesprekken op kantoor met kinderen en gezinnen zijn, met inachtneming van de RIVM maatregelen, onverminderd doorgegaan. De medewerkers zijn tot nog toe allemaal gezond gebleven.

Toen het hele sociale en maatschappelijke leven tot stilstand kwam hebben de medewerkers extra aandacht gehad voor de kinderen en gezinnen met wie al contact was. Het aantal aanmeldingen liep in die eerste periode iets terug, maar die gezinnen die het al moeilijk hadden kregen het extra moeilijk door bijvoorbeeld financiële zorgen, zorgen om hun gezondheid, vermindering van sociale contacten en vrijetijdsbesteding en het wegvallen van de structuur van school, opvang en werk. De terugloop van lichte opvoedvragen aan het Jeugdteam is opvallend en ook het aantal dyslexie aanvragen is in deze periode afgenomen. Er zijn in de eerste lockdown geen extra meldingen van huiselijk geweld geweest. Wel heeft het Jeugdteam meer vragen beantwoord van samenwerkingspartners die zich zorgen maakten om kinderen en gezinnen waar zij bij betrokken waren. Het Jeugdteam heeft hen geadviseerd over hoe zij deze zorgen bespreekbaar konden maken en hoe zij in contact konden blijven met deze kinderen en gezinnen.

Het digitale werken heeft in de jeugdhulp de mogelijkheden om in contact met elkaar te zijn ook vergroot. Het clientcontact bestaat, over het algemeen genomen, nog steeds uit contact bij de kinderen en gezinnen thuis, maar in veel situaties heeft het digitale contact ook positief bijgedragen. De samenwerking met ketenpartners, met scholen en huisartsen en jeugdhulpaanbieders verloopt sneller en efficiënter. Overleggen met veel deelnemers zijn gemakkelijker te plannen nu er geen rekening gehouden hoeft te worden met reistijd. Het informele contact met ketenpartners is daardoor wel afgenomen, waardoor het contact vooral functioneel is geworden.

In februari 2020 is een nieuwe jeugdteammedewerker gestart om de werkdruk in het Jeugdteam te verlichten. Van juni tot en met november was de teamleider afwezig in verband met zwangerschapsverlof. De taken van de teamleider zijn grotendeels door het team en door de gedragsdeskundige van het team opgepakt, met ondersteuning van de directeur van de Stichting. Daarnaast was een van de medewerkers langdurig ziek. Hierdoor is de werkdruk in 2020, net als in voorgaande jaren, onverminderd hoog geweest. Door het kleine aantal medewerkers is het Jeugdteam kwetsbaar, maar door de flexibele inzet van een goede ZZP'er konden de werkzaamheden toch doorgaan en is er in 2020 geen wachtlijst geweest.

Het Jeugdteam begeleidt zelf een aantal gezinnen met complexe problemen, waaronder problemen ten aanzien van veiligheid, (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierbij werkt het team nauw samen met de instanties in de jeugdbeschermingsketen en de politie. Deze brede taakinvulling beperkt het aantal verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp en maakt het voor de betrokken instanties zoals Veilig Thuis en de Gecertificeerde Instellingen mogelijk om zo kort mogelijk te werken in een gedwongen kader. Dit past volledig in de doelen van de Jeugdwet en deze werkwijze wordt over het algemeen als positief ervaren door de gezinnen en door de betrokken instanties. De medewerkers van het Jeugdteam staan volledig achter deze werkwijze. Maar als er zorgen zijn over de ontwikkeling of de veiligheid van kinderen levert hulp in de leefomgeving wel een stevige belasting op voor alle betrokkenen en dus ook voor de medewerkers van het Jeugdteam.

Ondanks deze belastende factoren is het door de inzet van de medewerkers gelukt om alle taken gedurende het hele jaar te vervullen. Ondanks de drukte en de hierboven genoemde bijzondere omstandigheden is er ook in 2020 geïnvesteerd in de kwaliteit door middel van (digitale) scholing, casuïstiekbespreking en intervisie.

Werkwijze

De jeugdteammedewerker richt zich op de vraag van de gezinsleden ten aanzien van opvoeden en opgroeien. Het Jeugdteam werkt vanuit het uitgangspunt dat de ouders verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen en dat ieder kind opgroeit in een bredere context van familie, vrienden en kennissen, buurtgenoten, school en andere basisvoorzieningen, kortom in een leefgemeenschap. Tussen de geboorte en de volwassenheid van een kind komen ouders en jeugdigen in onze moderne samenleving voor heel veel vragen en keuzes te staan. Bijna onvermijdelijk komen de gezinsleden daarbij moeilijke vragen en problemen tegen. Verreweg de meeste vragen lossen de mensen zelf op en daarbij is de steun van de mensen rond het gezin een belangrijke bron. Professionele hulpverlening, diagnostiek en behandeling is niet altijd het beste antwoord op vragen over opvoeden en opgroeien. Het gaat vaker om 'levens- en gezinsvragen' dan om 'stoornissen'. Sommige jeugdigen en gezinnen zijn echter wel aangewezen op professionele jeugdhulp. Het Jeugdteam doet er alles aan om te zorgen dat er niet te veel en niet te weinig professionele jeugdhulp wordt geboden. Dit in de eerste plaats omdat daarmee de ouders en jeugdigen het best worden geadviseerd en gesteund en in de tweede plaats omdat de gemeente alleen goede kwaliteit jeugdhulp kan blijven bieden met scherpste naar beide kanten: doen wat nodig is *en* niet doen wat niet nodig is, niet werkt of niet bij de Jeugdwet hoort.

Vraagverheldering

Het Jeugdteam begint met vraagverheldering. Een ouder of een jeugdige ervaart een probleem met opvoeden en opgroeien en neemt op eigen initiatief of op advies van een bekende, de school of de huisarts contact op met het Jeugdteam. De vraag van de inwoner kan zeer uiteenlopende achtergronden hebben en er zijn altijd verschillende manieren om met de ervaren problemen om te gaan. De meeste inwoners die bij het Jeugdteam aankloppen verwachten geen magische oplossing; ze verwachten iemand die luistert, hun verhaal serieus neemt en meedenkt over de vraag wat er precies aan de hand is, hoe ernstig het kan zijn, of het gaat om iets dat 'gewoon' hoort bij een levensfase, etc. Soms komt een ouder met een vraag voor een 'diagnose' plus een 'oplossing'. Bijvoorbeeld: 'ik heb een verwijzing naar de GGZ nodig, want mijn kind heeft ADHD'. Ook dan vindt het Jeugdteam het gesprek belangrijk. We bespreken met de ouders welke problemen de jeugdige en de ouders ervaren in het dagelijks leven, thuis, op school, in de vrije tijd. Wie maakt zich zorgen en wie heeft de ouder verteld dat hun kind ADHD 'heeft'? Een diagnose en een gerichte behandeling kan de ouders houvast bieden ('nu begrijpen we het gedrag') en kan de jeugdige helpen om zich te concentreren. Maar een diagnose kan ook belemmerend gaan werken en kan later een rol spelen bij het zoeken van een vervolgopleiding of andere keuzes. Daarom adviseert het Jeugdteam ouders om de vraag: 'wat heeft mijn kind?' te vervangen door de vraag: 'wie is mijn kind?' Dat geeft meer ruimte voor andere manieren om met de ontwikkelingsvragen en het gedrag van de jeugdige om te gaan. Diagnostiek en medicijnen zijn dan voor de evidente, extreme en hardnekkige problemen en zijn voor een grote groep jeugdigen slechts een van de opties. Deze gesprekken kunnen ertoe leiden dat het Jeugdteam een verwijzing geeft, geen verwijzing geeft, of de ouders in overweging geeft nog over de opties na te denken en desgewenst advies te vragen bij een of meer aanbieders van GGZ Jeugd.

Begeleiding

In de begeleiding gaat het Jeugdteam uit van de mogelijkheden en de kracht van het gezin. De medewerker vraagt aan de gezinsleden welke mensen in hun eigen sociale netwerk mee kunnen denken over oplossingen. Hierbij gaat het in de eerste plaats om de denkkracht van de mensen: zij

hebben een eigen perspectief op wat er aan de hand is en op wat er zou moeten of kunnen veranderen. Uiteraard kunnen mensen in de omgeving van het gezin ook meehelpen bij het uitvoeren van oplossingen. Soms gaat dit om een oppasfunctie, soms wordt de omgeving voor zwaardere taken gevraagd, zoals tijdelijke opvang van kinderen. Verder wordt gekeken of vrijwilligers ingeschakeld kunnen worden in het gezin. Hierbij werken we samen met de SWOM en verschillende vrijwilligersorganisaties die lokaal actief zijn. Op deze manier proberen we de oplossing van het probleem zo dicht mogelijk bij het gezin en in de eigen omgeving te organiseren.

Ook zwaardere vormen van ondersteuning worden door het Jeugdteam geboden. Zo helpen we gezinnen bij vragen en problemen op het gebied van opvoeding, schulden, overlast, huiselijk geweld, criminaliteit etc. We gaan in gesprek met het gezin en desgevraagd met andere betrokkenen om gezamenlijk te bedenken wat er nodig is. Gaat een vraag verder dan de beschikbare competenties van het Jeugdteam, dan wordt een specialist betrokken.

Het Jeugdteam is alert op de ontwikkeling en de veiligheid van kinderen. Als er signalen zijn van huiselijk geweld of kindermishandeling, dan bespreekt het Jeugdteam dit met de gezinsleden. Samen met de gezinsleden brengt het Jeugdteam de situatie in kaart: waar zijn de gezinsleden bezorgd over en hoe kan veiligheid gewaarborgd worden. De medewerker van het Jeugdteam vat dit samen in een schriftelijk plan waarin zorgen en krachten beschreven staan en waarin wordt beschreven hoe de veiligheid voor alle gezinsleden gewaarborgd kan worden. Het Jeugdteam werkt met de wettelijk verplichte Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld¹. Het Jeugdteam heeft eind 2018 de Meldcode aangepast op de nieuwe wetgeving die per 1 januari 2019 van kracht is geworden.

2.2. Aandachtspunten in 2020

In 2018 zijn door de gemeente en het Jeugdteam enkele aandachtspunten geformuleerd voor 2019 en volgende jaren:

- *Integraal werken*; de samenwerkingsafspraken met SWOM, Ferm Werk en de lokale vrijwilligersorganisaties worden geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
- *Deskundigheidsbevordering*; het Jeugdteam blijft zich richten op en verder bekwamen in het bieden van goede kwaliteit jeugdhulp aan de jeugdigen en ouders in de gemeente Montfoort waarbij een van de medewerkers van het Jeugdteam uitvoering zal geven aan een aantal gedragsdeskundige taken.
- *Samenwerking voorliggende voorzieningen*; informele netwerken worden verder versterkt om de kracht van deze netwerken nog meer ruimte te geven.
- *Scherpte op de veiligheid*, reflectie en intercollegiale toetsing als het gaat om melden bij Veilig Thuis en bijdragen aan verbetering van de samenwerking in de jeugdbeschermingsketen.
- *Cliënttevredenheid*; het Jeugdteam heeft oog voor en toetst de cliënttevredenheid om te leren van wat de ouders en kinderen vertellen over hun ervaringen met het Jeugdteam.
- *Goede kwaliteit jeugdhulp binnen het budget*.

Integraal werken

In 2019 is op initiatief van de gemeente door het SWOM, Ferm Werk, het Jeugdteam, en vele anderen gewerkt aan de zogenaamde Omgekeerde Verordening. De implementatie hiervan heeft in 2020 verder vorm gekregen. Bij het werken volgens de Omgekeerde Verordening is het streven dat alle uitvoerende teams dezelfde werkwijze hanteren en altijd samenwerken wanneer dat de inwoner helpt. Het Jeugdteam is nauw betrokken geweest bij het opstellen van de nieuwe verordening en is

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>

samen met het SWOM, Ferm Werk en leerplicht getraind in deze andere manier van kijken naar de verordening. De gemeente wil met deze nieuwe verordening, over alle domeinen heen, de inwoners in Montfoort zo goed als mogelijk helpen. Deze andere manier van kijken naar wet- en regelgeving was voor het Jeugdteam niet nieuw. Het eerste uitgangspunt van onze professionele dienstverlening is het verkennen van de vraag van de inwoner. Onze jeugdhulpverleners kijken vanuit de vraag van de inwoner naar wet- en regelgeving – en niet andersom. Met gezond verstand echt doen wat nodig is, is in de afgelopen jaren een van de kernkwaliteiten geworden van medewerkers van het Jeugdteam. In het integrale beleidsplan van de gemeente Montfoort staat als doel: ‘Inwoners zijn zo lang en zo veel mogelijk in staat zelfstandig hun eigen leven te leiden en hun eigen problemen op te lossen en zijn daardoor in staat om naar vermogen te participeren in de samenleving op sociaal en economisch gebied’.

Dit betekent niet dat voor alles één loket wordt ingericht. De meeste inwoners kloppen aan bij de juiste instantie; het is voor hen duidelijk met welke vragen ze terecht kunnen bij het Jeugdteam, de SWOM of Ferm Werk. Het Jeugdteam onderzoekt in de vraagverkenning of een gezin te maken heeft met verschillende gemeentelijke instanties. Is dat het geval, dan bespreekt de medewerker van het Jeugdteam met de gezinsleden of dit voor hen tot problemen, onduidelijkheden of overlap leidt. Wanneer er problemen zijn biedt het Jeugdteam aan om samen met de gezinsleden de acties van de verschillende organisaties op elkaar af te stemmen. Op deze manier wordt enerzijds voorkómen dat onnodig breed wordt ingezet vanuit de professionele instanties bij een gerichte vraag van een inwoner en wordt anderzijds direct samengewerkt met de andere organisaties om dubbel werk en langs elkaar heen werken te vermijden. Hiervoor is het noodzakelijk dat de instanties elkaar kennen en op de hoogte zijn van elkaars werkwijze en dat de instanties met elkaar en met de gemeente afspreken: ‘als een inwoner last heeft van de veelheid aan instanties, dan lossen wij dat probleem op door onderlinge afstemming’.

Voorop staat de vraag van de gezinsleden. Het Jeugdteam vraagt altijd toestemming aan de inwoner voordat we contact opnemen met een andere organisatie. Op deze manier werkt het Jeugdteam onder meer samen met de SWOM. Een medewerker van het Jeugdteam en een medewerker van het sociaal team van de SWOM voeren bijvoorbeeld samen gesprekken met het gezin. We stemmen af bij de overgang van 18-/18+ om te zorgen dat dit voor de jeugdige goed verloopt. Regelmatig schakelen we vrijwilligers van de SWOM in voor gezinnen waar het Jeugdteam bij betrokken is. De training ten aanzien van de Omgekeerde Verordening heeft eraan bijgedragen dat de lijnen tussen het Jeugdteam en Ferm Werk korter zijn geworden. Mede doordat Ferm Werk nu eens per week op locatie in Montfoort werkt worden zij eerder betrokken als dat nodig is.

Deskundigheidsbevordering

Evenals in voorgaande jaren en ondanks de werkdruk is er in 2020 veel aandacht geweest voor de vakbekwaamheid van de medewerkers van het Jeugdteam en is er geïnvesteerd in het bevorderen van de deskundigheid door middel van casuïstiekbesprekingen, intervisie, supervisie en diverse trainingen en opleidingen. Elk kwartaal nemen we als team op een zogenaamde Teamdag de tijd om met elkaar stil te staan bij een inhoudelijk thema zoals complexe scheidingen of KOPP en staan we stil bij de kwartaalcijfers en het beleid van de gemeente/regio.

In het voorjaar van 2020 heeft het team deelgenomen aan een digitale training Motiverende Gespreksvoering. Deze training geeft inzicht in het gedrag van anderen en reikt vaardigheden aan om invloed te hebben op dit gedrag. Deze training op het gebied van gesprekstechnieken geeft verdieping in de gesprekken met kinderen, jongeren en gezinnen.

Een medewerker is in september 2019 gestart met een master Jeugdzorg aan de Hogeschool Leiden. Hiermee bekwaamt zij zichzelf verder in de uitvoering en levert zij een bijdrage aan onderzoeken en beleidsopdrachten voor de gemeente en de regio. Deze opleiding zal zij in juli 2021 afronden. In 2020 heeft zij in samenwerking met het Jeugdteam, de GGD en de lokale verloskundigen onderzoek gedaan naar het preventieve aanbod voor ouders. Hierdoor is de samenwerkingsrelatie tussen deze partijen versterkt, zowel lokaal alsook regionaal, en kunnen ouders gebruik maken van groepsgesprekken over ouderschap en partnerschap.

In 2019 is gestart met een intervisiegroep van medewerkers van het jeugdteam en medewerkers van een andere gemeente. Deze intervisie is niet bedoeld om casuïstiek in te brengen, maar om gezamenlijk te reflecteren op bijvoorbeeld ethische dilemma's waar de medewerkers in de praktijk tegen aanlopen. Deze intervisie heeft in 2020 digitaal plaats gevonden.

Samenwerking voorliggende voorzieningen

Het Jeugdteam gaat uit van het kind en het gezin in de eigen context. In de gesprekken met de gezinsleden verkent het Jeugdteam in welke situatie de gezinsleden problemen ervaren, in welke situaties het goed gaat en welke mensen een (potentiële) bron van steun zijn. Samen met de gezinsleden onderzoekt het Jeugdteam welke mensen het belangrijk vinden dat het goed gaat met het kind en op welke manier de ouders deze mensen kunnen vragen om mee te denken en eventueel mee te helpen.

Vaak leidt deze manier van denken en werken tot goede resultaten. Een voorbeeld is dat een jongere die door een ingewikkelde thuissituatie even niet meer thuis kan wonen een tijdje bij een gezin uit het netwerk gaat logeren om te voorkomen dat de spanningen te hoog oplopen. Dit bleek een goed alternatief voor een eerder door een verwijzer geadviseerde opname van de jongen in een tehuis. In een andere situatie wordt het netwerk betrokken om de overdracht te begeleiden van een omgangsregeling. Maar we hebben ook gezinnen geholpen door het netwerk in te zetten voor huiswerkbegeleiding en door netwerk te vragen de kinderen in het weekend op te vangen om ouders te ontlasten.

Deze en andere voorbeelden laten zien dat gezinnen soms weer zelf verder kunnen als de mensen rond het gezin meedenken en meehelpen al dan niet met financiële steun van de gemeente. Daarnaast werkt het Jeugdteam samen met vrijwilligers van de SWOM en van organisaties als Handje Helpen en Ouders Lokaal bij het ondersteunen van kinderen en gezinnen.

Scherpte op de veiligheid

In 2019 is veel geïnvesteerd in de samenwerking met de verschillende organisaties van de jeugdbeschermingsketen. Afsproken is dat de Gecertificeerde Instelling en Veilig Thuis altijd contact leggen met het Jeugdteam wanneer ze bemoeienis krijgen of hebben met een jeugdige uit de gemeente Montfoort.

In de laatste maanden van 2019 zijn gesprekken gestart tussen Samen Veilig Midden-Nederland (zowel de GI als Veilig Thuis), de Raad voor de Kinderbescherming en de gemeenten Montfoort, Oudewater en Woerden over het realiseren van een pilot Vereenvoudiging jeugdbeschermingsketen. Deze pilot is in de eerste maanden van 2020 verder uitgewerkt en is op 1 mei 2020 van start gegaan. Deze pilot is onderdeel van het regionale transformatieprogramma jeugdzorg en sluit inhoudelijk aan op de landelijke pilots Vereenvoudiging Jeugdbescherming. Voor meer informatie verwijzen we naar het projectplan op onze website www.dethuisbasis.nl.

Eind december 2020 zijn de eerste positieve veranderingen ten aanzien van de samenwerking in de veiligheidsketen al zichtbaar. In Montfoort worden door Save Midden Nederland geen preventieve maatregelen meer uitgevoerd, verblijven kinderen minder in zware residentiele instellingen, is er minder inzet van Veilig Thuis en vindt er meer afstemming plaats tussen zowel de uitvoerders als leidinggevenden van de verschillende organisaties.

Cliënttevredenheid

In het verleden werd om de tevredenheid van ouders en jongeren te meten bij het afsluiten van een traject een zogenaamde Exit-vragenlijst Jeugdzorg afgenomen. Deze vragenlijst bestaat uit een aantal stellingen en enkele open vragen. Aan het einde van de vragenlijst kan er een cijfer worden gegeven op een schaal van 1 tot 10 om de mate van tevredenheid over het traject van hulpverlening door het Jeugdteam aan te geven. Naar aanleiding van deze lijsten is prestatie-indicator 2 in deze paragraaf geformuleerd.

Deze exit-vragenlijsten werden echter door de cliënten zo weinig worden ingevuld en teruggestuurd

dat we nauwelijks waarde konden toekennen aan het gemiddelde cijfer. Begin 2021 heeft de teamleider daarom enkele gezinnen gebeld met de vraag hoe zij de begeleiding vanuit het Jeugdteam hebben ervaren in 2020. De uitkomsten hiervan bespreken we in par. 3.3.

Goede kwaliteit jeugdhulp binnen het budget

Vanaf de start in 2015 zat in de opdracht van de gemeente aan het Jeugdteam om bij te dragen aan het doel dat jeugdigen en gezinnen in Montfoort goede kwaliteit jeugdhulp krijgen binnen het budget dat de gemeente beschikbaar heeft. De gemeente Montfoort ontving minder budget van het rijk, omdat het nieuwe verdeelmodel voor onze gemeente nadelig uitpakte. Het is voor iedere gemeente moeilijk om de uitgaven in het kader van de Jeugdwet te beheersen. De uitgaven zijn afhankelijk van veel factoren en niet alle factoren kan de gemeente beïnvloeden. Naast het Jeugdteam bieden ook de huisartsen, andere artsen en de jeugdbescherming als verwijzers toegang tot de specialistische jeugdhulp. De gemeente en het Jeugdteam hebben geen directe invloed op deze verwijzingen, maar de gemeente betaalt vervolgens wel de kosten van de ingezette specialistische jeugdhulp. Het Jeugdteam gaat ervan uit dat alle verwijzers zowel te veel als te weinig inzet van specialistische hulp proberen tegen te gaan. Vanuit die opvatting werkt het Jeugdteam samen met de huisartsen, jeugdartsen en de jeugdbescherming om tot goede keuzes in de zorg te komen.

3. Evaluatie van de doelen

In 2015 heeft De Thuisbasis samen met de gemeente de doelen gedefinieerd die (mede) door het Jeugdteam moeten worden nagestreefd. Uit de algemene doelen zijn vervolgens vier prestatie-indicatoren afgeleid. Een prestatie-indicator is een meetbare vertaling van het algemene doel. De gemeente Montfoort en De Thuisbasis hebben gezocht naar een manier om met weinig indicatoren te kunnen volgen of we op de goede weg zijn. Een groot aantal indicatoren leidt tot veel registratie en dat kost tijd die de medewerkers liever aan gesprekken met ouders en kinderen besteden. Afgeleid van de doelen van de Jeugdwet en passend in het beleid van de gemeente zijn de volgende vier doelen opgesteld:

1. Meer eigen regie door de inwoners
2. Integrale benadering
3. Goede kwaliteit van zorg
4. Beheersing van de totale kosten voor de gemeente

Voor ieder van deze doelen hebben we een prestatie-indicator geformuleerd voor het Jeugdteam². Hieronder beschrijven we wat het Jeugdteam in 2020 gedaan heeft om de doelen te bereiken en of dit zichtbaar is aan de hand van de prestatie-indicatoren.

3.1 Meer eigen regie door de inwoners

Het eerste doel gaat over eigen mogelijkheden, versterken van eigen kracht, ontzorgen en normaliseren.

Doel Jeugdteam

Meer benutten eigen kracht en normaliseren van vragen over opvoeden en opgroeien.

² Zie verder: Montfoort, A. van (12 maart 2015). Hoe kan een Jeugdteam bijdragen aan de transformatie? De visie van de Thuisbasis.

Prestatie-indicator

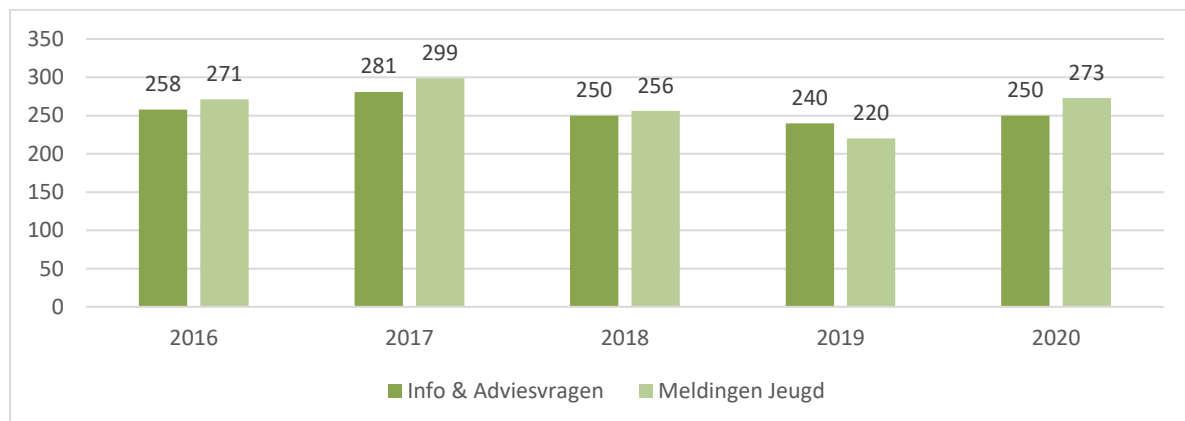
1. Het percentage van de contacten dat na het eerste contact wordt afgehandeld met informatie en advies of een verwijzing naar de JGZ of voorliggend veld.
2. Ten minste 5% van de aanmeldingen wordt na de vraagverheldering afgesloten omdat het gezin zelf verder kan.

Contact met het Jeugdteam

Informatie en Advies

Het Jeugdteam is te bereiken via telefoon, e-mail en website. Vanwege de RIVM-maatregelen rondom Corona zijn er tijdelijk geen inloopsprekuren en is face-to-face-contact enkel mogelijk op afspraak. Elke werkdag is er tijdens kantooruren een medewerker telefonisch bereikbaar voor informatie en adviesvragen. Deze vragen staan los van de bestaande aanmeldingen of trajecten. In het totaal zijn er in het eerste kwartaal bij benadering 60 telefonische informatie en adviesvragen gesteld. Dit komt neer op ongeveer 20 vragen per maand. Deze vragen worden beantwoord zonder dat dit leidt tot verdere betrokkenheid van het Jeugdteam. Het gaat om een totaal van ongeveer 240 telefonische consulten per jaar met een tijdsinvestering van ongeveer 30 minuten per consult. Dit zijn vragen die direct beantwoord kunnen worden. De gegevens van het gezin worden hierbij niet vastgelegd. In 2020 is een toename te zien van professionals zoals docenten, intern begeleiders of huisartsen die contact opnemen met het Jeugdteam om te overleggen over zorgen die zij hebben over kinderen, jongeren en gezinnen. In die situaties denkt het Jeugdteam mee, geeft advies en sluit waar nodig aan bij gesprekken met ouders om deze zorgen te bespreken.

Figuur 1 Contacten met het Jeugdteam in 2015 tot en met 2020

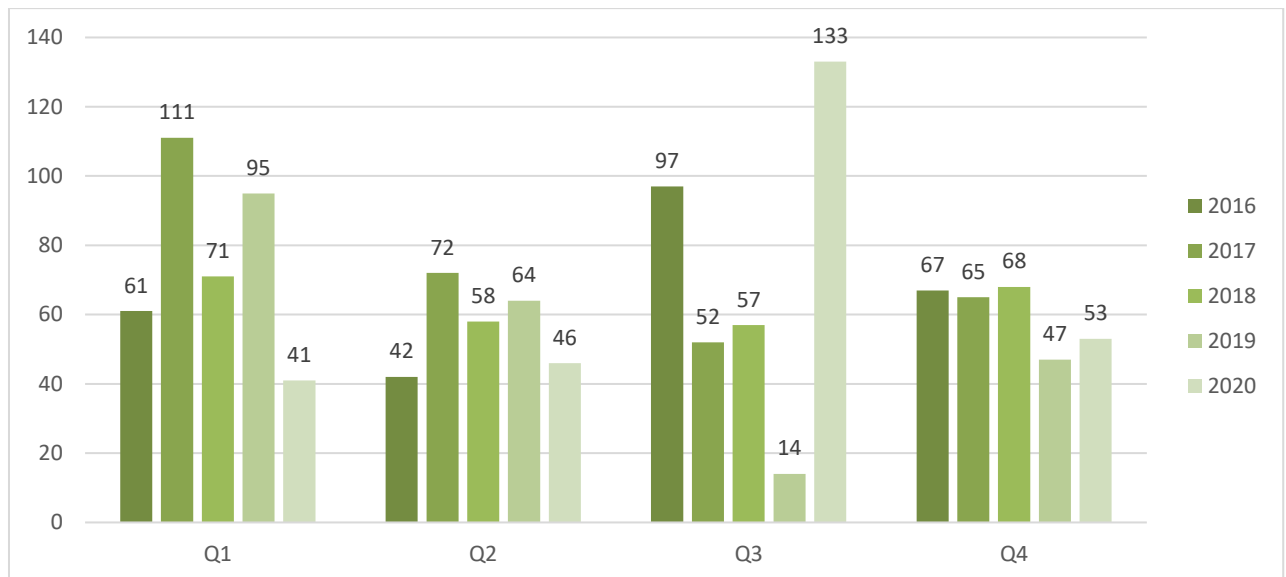
Aanmelding en vraagverheldering

Figuur 1 laat zien dat er in 2020 273 vragen zijn behandeld als aanmelding. Hierbij is vraagverheldering gedaan en indien nodig een ondersteuningsplan opgesteld. Dit is 40 meer dan in 2019. Het is niet bekend wat de oorzaak van deze stijging is. In 2019 was er nog een lichte daling ten opzichte van 2018. Een mogelijke, maar onzekere, verklaring voor de stijging in 2020 is dat er meer vragen van gezinnen door de medewerkers van het Jeugdteam zijn beantwoord met een vraagverkenning van een aantal gesprekken. Hierbij wordt een dossier aangemaakt, omdat vooraf niet duidelijk is wat er na de vraagverkenning verder nodig is.

Figuur 2 geeft een overzicht van het aantal aanmeldingen per kwartaal. Het eerste en tweede kwartaal van 2020 zijn redelijk gemiddeld als het gaat om nieuwe aanmeldingen. In het derde kwartaal zijn opvallend veel nieuwe aanmeldingen binnengekomen. Deze opvallende stijging kan mogelijk verklaard worden door de heropening van de scholen en kinderopvang na de eerste lockdown. Het totaal aantal aanmeldingen van 273 ligt weer wat hoger dan het gemiddelde van de jaren ervoor dat 260 aanmeldingen per jaar is. Het aantal begeleidingstrajecten door het Jeugdteam is iets toegenomen en het aantal afgegeven beschikkingen door het Jeugdteam is afgenomen (figuur

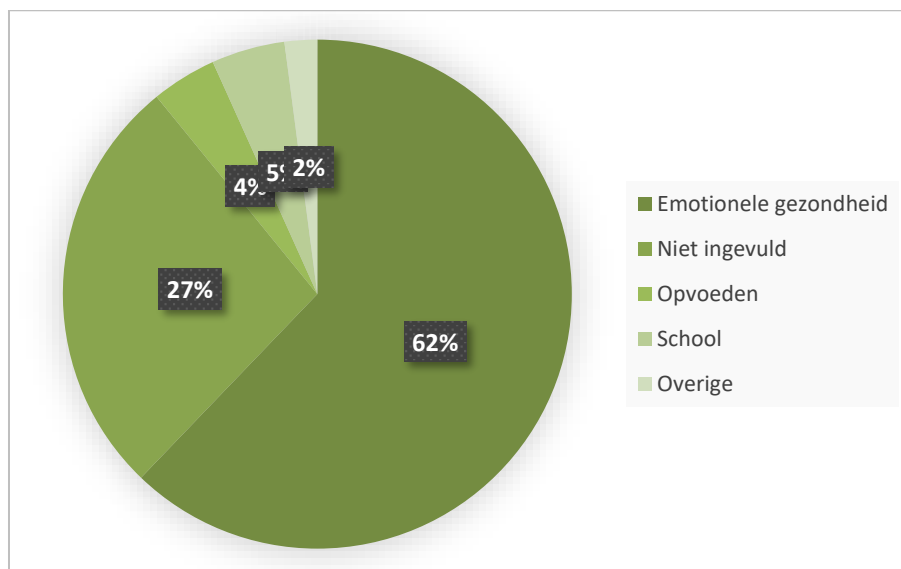
5). Een hypothese is dat er in het derde kwartaal veel kortlopende contacten zijn geweest, waarbij kinderen, jongeren en ouders na een aantal gesprekken weer op eigen kracht verder konden.

Figuur 2 Aanmeldingen bij het Jeugdteam in 2016 tot en met 2020

In Figuur 3 staat een overzicht van de hoofdredenen waarmee inwoners zich bij het Jeugdteam aanmelden.

Figuur 3 Hoofdredenen Aanmelding bij het Jeugdteam in 2020

Deze indeling moet met voorzichtigheid worden gelezen, omdat het registratiesysteem slechts een beperkte indeling mogelijk maakt. De vele vragen over het gedrag van kinderen vallen onder emotionele problemen. De dyslexievragen vallen onder de categorie school. De hoofdredenen van aanmeldingen zijn in 2020 niet veel anders dan de redenen van aanmeldingen in 2018 en 2019.

Begeleiden en verwijzen

Na de vraagverheldering en het opstellen van een ondersteuningsplan kan er begeleiding vanuit het Jeugdteam volgen. Ook kan het Jeugdteam verwijzen naar gespecialiseerde jeugdhulp. In beide gevallen wordt de bemoeienis van het Jeugdteam geregistreerd als regietraject. In 2018 voerde het Jeugdteam volgens de registratie 110 regietrajecten uit. In 2019 voerde het Jeugdteam volgens de registratie 105 regietrajecten uit. In 2020 ging het om iets meer dan 130 regietrajecten. In een regietraject is de werker aan het hulpverleners, monitoren of coördineren zoals afgesproken in het ondersteuningsplan. Alle activiteiten in het regietraject worden vastgelegd in een persoonlijk dossier in een digitaal registratiesysteem. Wanneer de betrokkenheid van het Jeugdteam stopt, wordt het regietraject afgesloten. In paragraaf 3.4 vindt u een overzicht van het aantal verwijzingen naar specialisten gedaan door het Jeugdteam en door andere verwijzers.

De prestatie-indicator

1. In 2020 werd bij benadering 48% van de contacten afgehandeld met informatie en advies of een verwijzing naar de JGZ of voorliggend veld. In 2019 was dit 52%.
2. In 2020 is niet accuraat vastgelegd hoeveel aanmeldingen na de vraagverheldering zijn afgesloten omdat het gezin zelf verder kon of omdat het gezin verwezen is naar het voorliggend veld/ JGZ. Gedurende de fase van vraagverheldering vinden vaak al belangrijke interventies plaats die van positieve invloed kunnen zijn op het verloop van een aanmelding. In de praktijk komt het regelmatig voor dat een aanmelding wordt afgesloten na de vraagverheldering. Soms is dat na 1 tot 3 gesprekken; het komt ook voor dat het Jeugdteam het aantal gesprekken in deze fase een beetje uitbreidt, omdat dat klantvriendelijk en efficiënt is.

3.2 Integrale benadering

De meeste ouders die aankloppen bij het Jeugdteam hebben gerichte vragen over opvoeden en opgroeien. Maar een deel van de gezinnen kampt met problemen op verschillende levensgebieden (WMO, Participatie wet, Passend Onderwijs, schuldhulpverlening, huisvesting). Zowel voor de gezinsleden als voor de efficiëntie en de effectiviteit kan het dan nodig zijn dat de betrokken instanties alle bemoeienis als geheel gaan behandelen. Het Jeugdteam ziet de integrale benadering als onderdeel van de vraagverkenning. We beantwoorden niet iedere vraag met een uitgebreide vragenlijst; de medewerkers van het Jeugdteam zijn alert op en sensitief voor problemen die achter de vraag waar de cliënt mee binnenkomt kunnen liggen. Het doel is om zo gericht als mogelijk en zo breed als nodig te werken. Dit is niet direct meetbaar te maken. Indirect houden we bij hoe vaak we verbreden naar de andere instanties in het sociaal domein. Daarnaast proberen we te weten te komen of er gezinnen zijn waar we op enig moment de signalen dat er samenloop met andere problemen waren hebben gemist, zodat we deze gezinnen alsnog beter kunnen helpen en we kunnen leren om de volgende keer nog meer alert en sensitief te werken ten aanzien van multi-problematiek.

In de gemeente bestaan initiatieven om een integrale aanpak te organiseren voor de gezinnen die met verschillende instanties in het sociaal domein te maken hebben. Dit worden 3D-initiatieven genoemd. Een eenvoudige manier om de bijdrage van het Jeugdteam meetbaar te maken is het aantal 3D-initiatieven waar we aan meedoen.

Doelen Jeugdteam

- In de vraagverheldering signaleren wanneer het gezin kampt met multi-problematiek en op geleide van de vraag van het gezin afstemmen met de betrokken instanties (o.a. SWOM, Ferm Werk, huisarts, school, andere hulpverleners).
- Deelname aan 3D-initiatieven om voor bepaalde doelgroepen in de gemeente met instanties uit verschillende domeinen (jeugd, WMO en participatie) een integrale aanpak te realiseren.

Prestatie-indicatoren

1. In 2015 is de schatting gemaakt dat 15%³ van alle gezinnen die worden aangemeld bij het Jeugdteam te maken hebben met meer dan één instantie in het sociaal domein.
2. Aantal deelnames aan 3D initiatieven in Montfoort.

Meting prestatie-indicator

1. Het is in het digitale registratiesysteem niet mogelijk om te registreren hoe vaak er coördinatie van zorg uitgevoerd wordt over de verschillende instanties in het sociaal domein. Integraal werken is goed ingebed in de werkwijze van Jeugdteam. Gedurende een vraagverheldering worden ook vragen gesteld die domein-overstijgend zijn. Wanneer er vragen naar voren komen op bijvoorbeeld het gebied van de WMO dan schakelt het Jeugdteam altijd met het SWOM. In zo'n situatie blijft het Jeugdteam betrokken bij het gezin totdat de hulpvragen zijn beantwoord.
2. In 2020 zijn er weer 3D-initiatieven geweest:
 - Het Jeugdteam is actief betrokken bij het uitvoeren van de Omgekeerde Verordening die in 2019 door de gemeente voor het sociale domein is geïntroduceerd. Het streven van de Omgekeerde Verordening is dat alle uitvoerende teams (Jeugdteam, SWOM, Ferm Werk en Leerplicht) dezelfde integrale werkwijze hanteren en daar waar nodig met elkaar samenwerken. In 2020 is de samenwerking met het SWOM verstevigd door structurele gezamenlijke casuïstiekbesprekingen. In deze besprekingen worden anoniem of niet anoniem met toestemming van de inwoners casussen besproken en wordt er vanuit de verschillende expertise van het Jeugdteam en de SWOM nagedacht over wat goed is voor deze inwoner in deze situatie. Daarnaast is er nauw samengewerkt met de wijk-GGZ die werkzaam is bij het SWOM en die zich bezig houdt met volwassen problematiek. Deze samenwerking heeft opgeleverd dat er met een meer integrale blik naar casuïstiek gekeken wordt.
 - Ferm Werk is wekelijks aanwezig in Montfoort. Daardoor wordt sneller samenwerking gerealiseerd wanneer bijvoorbeeld vraagstukken van werk en inkomen van de ouders een rol spelen bij problemen met de opvoeding van de kinderen, of wanneer jongeren die bij het Jeugdteam bekend zijn problemen ervaren met de entree op de arbeidsmarkt.
 - In het afgelopen jaar is er minder contact geweest met de huisartsen in Linschoten en Montfoort. Door de lockdown konden de maandelijkse overleggen met de huisartsen niet doorgaan. Daarbij waren de huisartsen druk met de situatie rondom Corona. Begin 2021 is opnieuw geïnvesteerd in het contact met de huisartsen in de kernen Linschoten en Montfoort. Er heeft een bijeenkomst plaats gevonden om de eenheid van visie ten aanzien van bijvoorbeeld de-medicaliseren van het Jeugdteam en de huisartsen te bevorderen. Ook zijn de afspraken over het verwijzen door de huisartsen naar specialistische jeugdhulp weer aangescherpt: de huisartsen verwijzen met toestemming van ouders naar het Jeugdteam, het Jeugdteam informeert met toestemming van ouders de huisarts over het verloop van de begeleiding. Een van de medewerkers van het Jeugdteam werkte wekelijks in het Gezondheidscentrum in Linschoten zodat de lijnen met de huisartsen kort zijn. Dit heeft in 2020 nauwelijks gekund vanwege het vele thuiswerken. Ook de maandelijkse lunchafspraken met de huisartsen in Montfoort zijn niet doorgegaan. Vanaf januari 2021 vinden deze digitaal plaats, zodat ideeën en visie uitgewisseld kunnen worden en er aandacht is voor inhoudelijke casuïstiek.
 - Overleg en samenwerking persoonsgerichte aanpak (PGA); Het Jeugdteam neemt deel aan de structurele besprekingen PGA waar ook het SWOM, de woningbouwvereniging en de politie samenkomen om signalen en casuïstiek te bespreken.
 - Diverse overleggen in het gemeentehuis met beleidsadviseurs gezondheid, onderwijs, veiligheid. In 2020 is de samenwerking en verbinding tussen de nieuwe teamleider en nieuwe beleidsambtenaren verder uitgebouwd met een goede, positieve en productieve samenwerking als resultaat.

³ Er is geen nulmeting aanwezig. 15% is gebaseerd op de caseload van het Jeugdteam in de zomer van 2015.

- Contacten met VO-scholen: in het contact met de VO-scholen wordt ingezet op samenwerking. Het Jeugdteam wordt uitgenodigd voor besprekingen en wordt ook betrokken bij de zorg voor een kind wanneer dat nodig is.
- Overleg primair onderwijs; de medewerkers van het Jeugdteam zijn verbonden aan de basisscholen door het deelnemen aan besprekingen van de samenwerkingsverbanden over jeugdigen en over de samenwerking als geheel.
- Voor- en Vroegschoolse Educatie; in 2020 heeft het Jeugdteam in opdracht van de gemeente uitvoering gegeven aan de coördinatie van het VVE beleid in Montfoort en Linschoten. In dit eerste jaar is ingezet op kennismaking tussen de basisscholen, de peuterspeelzalen, de jeugdgezondheidszorg en het Jeugdteam om het integrale werken tussen deze organisatie te bevorderen. Het Jeugdteam heeft geïnventariseerd waar de behoefte ligt als het gaat om VVE in de gemeente. Het eerste speerpunt is het uitwisselen van kennis tussen basisscholen en peuterspeelzalen en jeugdgezondheidszorg en het maken van afspraken over een warme overdracht. In het Jaarverslag VVE 2020 is een uitgebreide beschrijving te lezen over de uitvoering van het VVE beleid.
- Jongerenwerk; in de zomer van 2020 signaleerden de politie, de afdeling openbare orde en veiligheid van de gemeente Montfoort, het Sociaal Team van de SWOM en het Jeugdteam dat sommige groepen jongeren niet goed bereikt werden door de instanties. Sommige jongeren bevonden zich in risicosituaties ten aanzien van criminaliteit; andere jongeren veroorzaakten overlast; over weer anderen waren zorgen in de omgeving. De gezamenlijke conclusie van de genoemde instanties was dat Jongerenwerk een ontbrekende schakel was in de gemeente en dat een jongerenwerker een bijdrage zou kunnen leveren om jongeren te bereiken en meer jongeren te activeren om op een positieve manier mee te doen aan de samenleving. Door verschuivingen in de begroting voor het Jeugdteam kon Stichting De Thuisbasis budget vrijmaken voor jongerenwerk voor 8 uur per week voor de periode van 12 maanden vanaf 1 september 2020. Het jongerenwerk wordt geleverd door Stichting Jeugdpoint. In de eerste helft van 2021 wordt het jongerenwerk samen met de betrokken instanties geëvalueerd en wordt een besluit genomen over stoppen of voortzetten na 1 september 2021. Dit is uiteraard ook afhankelijk van de mogelijkheden in het budget.

3.3 Goede kwaliteit van zorg

Dit doel gaat over de kwaliteit van de ondersteuning door het Jeugdteam. Worden de doelen gehaald en zijn de mensen tevreden? Ook gaat het over effectief en efficiënt hulp bieden door gestructureerd te werken. Bij de start van een begeleiding wordt afgesproken aan welke doelen gewerkt gaat worden en wordt een maximum aantal contacten afgesproken waarna geëvalueerd wordt.

Doel Jeugdteam

Doelgericht en gestructureerd werken en goede tevredenheid van cliënten.

Prestatie-indicatoren

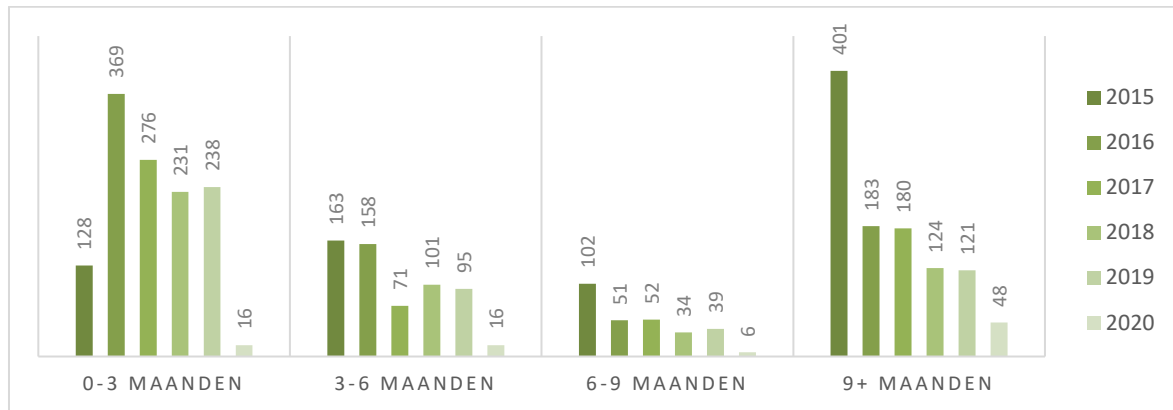
1. De gemiddelde looptijd van begeleiding door het Jeugdteam is korter dan in 2015.
2. De tevredenheid van cliënten is minimaal een 7.

Begeleiding van jeugdigen en gezinnen door het Jeugdteam

Tijdens de vraagverheldering wordt met gezinnen besproken wat er aan de hand is en wat er nodig is. Soms is er begeleiding nodig die het Jeugdteam zelf kan bieden. In het gezinsplan worden dan doelen en afspraken vastgelegd. De begeleiding van het Jeugdteam kan bestaan uit: opvoedondersteuning, ouderbegeleiding, begeleiding van kinderen, oudercursus, Rots & Water training, begeleiding bij echtscheiding, begeleiding bij financiën, huisvesting en schulden.

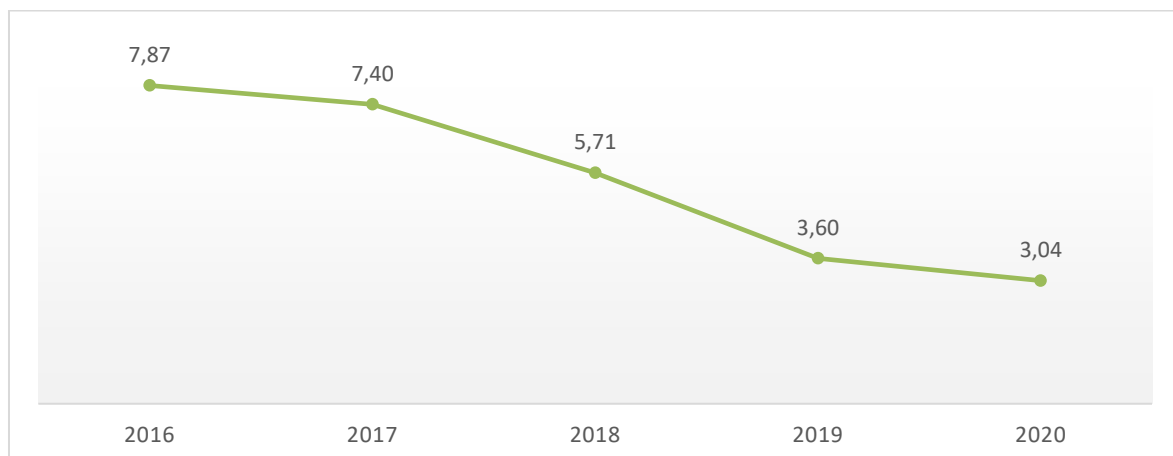
In 2020 zijn er iets meer dan 130 begeleidingstrajecten gestart ten opzichte van 105 in 2019 en 110 in 2018. De ervaring van de medewerkers is dat de complexiteit van de aanmeldingen toeneemt en de problemen in een gezin zich vaker dan in eerdere jaren afspelen op meerdere leefgebieden. Figuur 4 geeft een overzicht van de duur van de afgesloten trajecten.

Figuur 4 Duur van de afgesloten begeleidingstrajecten door het Jeugdteam in 2015 tot en met 2020

In Figuur 5 ziet u dat er door de jaren heen gemiddeld genomen een afname is van de duur van de begeleidingstrajecten. In 2020 duurt een traject gemiddeld 3,04 maanden. Het doel dat in 2015 werd geformuleerd is in de afgelopen jaren bereikt. Dit is een indicatie dat de effectiviteit en de efficiëntie van het Jeugdteam goed zijn: het totaal aantal inwoners dat contact opneemt met het Jeugdteam is door de jaren heen redelijk stabiel; het Jeugdteam verwijst minder vaak naar de specialistische jeugdhulp en begeleidt dus meer gezinnen zelf *en* de gemiddelde duur van die eigen begeleiding daalt. Daarbij komt nog dat het Jeugdteam ook een groter aandeel heeft in de hulp aan kinderen en gezinnen die te maken hebben met Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming of de GI. Dit zijn gemiddeld genomen gezinnen waar vaker langdurige bemoeienis nodig is. Bij deze conclusie past voor 2020 echter voorzichtigheid. Eind 2020 staat bij een substantieel aantal gezinnen de begeleiding door het Jeugdteam nog open. Als de begeleiding voor deze gezinnen in 2021 wordt afgesloten kan de gemiddelde begeleidingsduur daardoor stijgen! Hoe het komt dat er eind 2020 relatief veel gezinnen nog open staan, is niet bekend. De aangepaste werkwijze door de coronamaatregelen en de bijbehorende beperkingen kunnen hier een rol spelen.

Figuur 5 Gemiddelde duur begeleidingstrajecten 2015 - 2020

Cliënttevredenheid

Zoals besproken in par. 2.2 heeft de teamleider begin 2021 met een aantal gezinnen gebeld met de vraag hoe zij de begeleiding vanuit het Jeugdteam hebben ervaren in 2020. Ouders geven in dit telefonisch contact met de teamleider aan de begeleiding van het Jeugdteam over het algemeen genomen als heel positief te ervaren. Zij ervaren steun en geven aan dat de begeleiding van de jeugdteammedewerker goed toe te passen is in de praktijk en echt verandering geeft in het gezin. Tweemaal heeft er een gesprek plaats gevonden met een ouder die de samenwerking met een jeugdteammedewerker wilde bespreken en in gezamenlijkheid het proces van begeleiding wilde evalueren. In beide situaties hebben we in goede overeenstemming en met goede afspraken de begeleiding kunnen voortzetten.

Het AKJ, een organisatie voor vertrouwenspersonen in de jeugdhulpverlening, heeft laten weten dat er in de gemeente Montfoort in 2020 geen noemenswaardige klachten naar voren zijn gekomen. In 2020 zijn er geen formele klachten van cliënten ontvangen.

3.4 Beheersing van de kosten voor de gemeente

De verleningsbeschikking is de toegang tot de gespecialiseerde jeugdzorg. De beschikking zelf is formeel een beslissing van de gemeente. Het Jeugdteam bereidt de beschikking inhoudelijk voor en heeft daarmee een grote invloed op de hoeveelheid en aard van de beschikkingen. Daarnaast kunnen huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en de gecertificeerde instelling ook verwijzen naar gespecialiseerde zorg. Doordat er beperkt budget beschikbaar is voor de jeugdhulp, moeten de kosten beheersbaar zijn. Daarvoor is het nodig dat er goed samengewerkt wordt door alle betrokkenen bij een jeugdige. Deze beheersing van de uitgaven vraagt om keuzes in welke zorg wel en niet ingezet moet worden. Dit mag echter niet ten koste gaan van de kwaliteit van de jeugdhulp. Deze uitdaging vraagt van het Jeugdteam dat er zeer zorgvuldig wordt gekeken welke zorg wel en welke zorg niet noodzakelijk is.

Doel Jeugdteam

Het totale budget waarvoor de gemeente een verleningsbeschikking geeft blijft binnen het budget dat de gemeente beschikbaar stelt voor de Jeugdwet.

Omdat de gemeente Montfoort ten opzichte van 2015 ieder jaar tot en met 2018 een lager budget ontving, is in die jaren gewerkt met *minder* verwijzingen als prestatie-indicator. In de meeste gemeenten in Nederland is het aantal jeugdigen dat specialistische jeugdhulp ontvangt in deze jaren gestegen. In Montfoort is het aantal verwijzingen in die jaren ongeveer stabiel gebleven.

In 2020 ging het om het *beperken* van het aantal verwijzingen:

Prestatie-indicatoren

1. Beperken beschikkingen specialistische zorg door Jeugdteam.
2. Beperken beschikkingen voor 24-uurs zorg door Jeugdteam.
3. Beperken beschikkingen Zorg In Natura (ZIN).
4. Beheersen budget beschikkingen Persoonsgebonden Budget (PGB).

Het aantal beschikkingen is uiteraard slechts één variabele. Het gaat ook om de gemiddelde kosten per jeugdige. Het Jeugdteam heeft in 2019 ingezet op het tijdig afsluiten van hulpverlening en op prijsbewust verwijzen met behoud van kwaliteit.

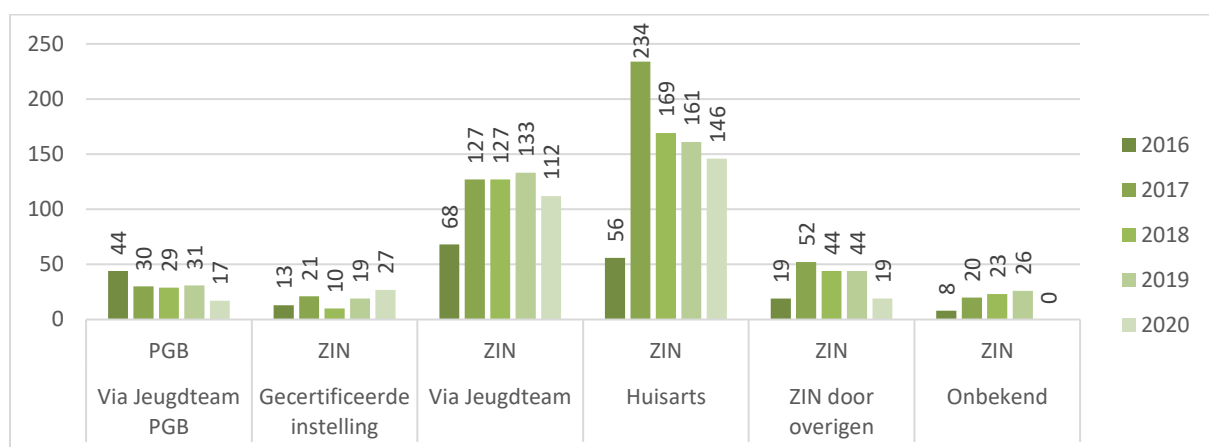
Inzet van specialistische hulp

Figuur 5 geeft een overzicht van het aantal voorzieningen dat in 2020 is ingezet in vergelijking met 2019, 2018, 2017 en 2016. Voor één kind kunnen meerdere voorzieningen worden ingezet. In 2017

was het totaal aantal voorzieningen gestegen ten opzichte van 2016, met name door meer verwijzingen door de huisartsen. Het Jeugdteam heeft daarop geïnvesteerd in de samenwerking met de huisartsen en diverse (individuele) gesprekken gevoerd over hoe we in onze gemeente willen omgaan met verwijzingen naar specialistische jeugdhulp en hebben we gesproken over de visie van het Jeugdteam. Deze gesprekken hebben in 2020 minder plaats gevonden door de drukte door corona bij de huisartsen. Toch is het aantal verwijzingen in 2020 gedaald ten opzichte van 2019. Het aantal verwijzingen is nog altijd hoger dan in 2016. De huisartsen in onze gemeente onderschrijven in grote lijnen het beleid van de-medicaliseren van gewone problemen met opvoeden en opgroeien en inzet van specialistische jeugdhulp in ernstige situaties.

In 2020 zien we echter een daling van het aantal PGB's ten opzichte van 2019. Een directe verklaring is hier niet voor. We zien over de hele linie een daling in het aantal verwijzingen (zie figuur 5). De totale kosten van de specialistische jeugdhulp is in 2020 echter gestegen. De kosten van de specialistische jeugdhulp per jeugdige zijn dus gestegen. Ten dele is dit te verklaren door een stijging van de tarieven; voor een ander deel is er kennelijk zwaardere of langduriger zorg ingezet door de aanbieders. Hierbij kan toeval een rol spelen, omdat in een kleine gemeente als Montfoort een paar jeugdigen in de duurste voorzieningen de gemiddelde kosten per jeugdige sterk beïnvloeden. In 2020 verbleven enkele jeugdigen uit Montfoort in dure vormen van residentiële of klinische voorzieningen. Het aantal verwijzingen door de jeugdbescherming is toegenomen. De jeugdbescherming heeft te maken met ernstige problemen en daarvoor is relatief vaak intensieve en dure hulp nodig. Door de intensieve samenwerking met de jeugdbescherming in het kader van *Bescherming in Beweging Utrecht-West* willen we als Jeugdteam meer grip krijgen op deze verwijzingen om ervoor te zorgen dat jeugdhulp zo kort als mogelijk, en zo dichtbij als mogelijk georganiseerd wordt.

Figuur 5: Overzicht aantal nieuwe verwijzingen specialistische jeugdhulp in 2016 tot en met 2020

In de jaren 2015 tot en met 2018 is het gelukt om de totale uitgaven van de gemeente Montfoort binnen het beschikbare budget te houden. In 2019 is dat voor het eerst niet gelukt. Ook in 2020 is het niet gelukt om volledig binnen budget te blijven. De overschrijding betrof overigens niet de kosten van het Jeugdteam zelf. De definitieve jaarrekening 2020 is op het moment van schrijven nog niet gereed. Wel is zeker dat de overschrijding substantieel lager is dan het landelijk gemiddelde per gemeente. Daarmee zijn de totale uitgaven van de gemeente Montfoort voor de Jeugdwet in de afgelopen jaren stabiel en beheersbaar gebleven.

De overschrijding in 2020 bevestigt dat de mogelijkheden voor de gemeente om de uitgaven in het kader van de Jeugdwet te beheersen beperkt zijn en dat het beschikbare budget onder druk staat. Er is geen ruimte om onverwacht hoge uitgaven voor een klein aantal kinderen op te vangen.

In 2021 zetten we in nauwe samenwerking met de back-office van de gemeente onverminderd in op het doel van goede jeugdhulp binnen het budget. Eén van de acties in dit kader is de eerder

genoemde samenwerking *Bescherming in beweging Utrecht-West* (voorheen pilot Vereenvoudiging jeugdbeschermingsketen) waar we naast inhoudelijke resultaten ook werken aan kostenbewust werken. Een andere actie is dat we opnieuw specifiek in beeld gaan brengen welk kind of jongere een duur jeugdzorg traject nodig heeft. Het Jeugdteam wil nauw betrokken worden door de Gecertificeerde Instelling bij een voornemen om specialistische hulp in te zetten. Als er een maatregel van kindbescherming is, dan neemt de Gecertificeerde Instelling de beslissing over de in te zetten hulp. Maar door samenwerking kan het Jeugdteam vroegtijdig meedenken over mogelijkheden in de eigen omgeving en over minder dure en minder langdurige alternatieven.

4. Vooruitblik naar 2021

De plannen voor 2021

In 2021 blijft het Jeugdteam zich onverminderd inzetten om jeugdigen en ouders met vragen over opvoeden en opgroeien te helpen. De drukte in de samenleving over jeugdhulp leidt tot zo veel vormen van overleg, beleid, registratie, speciale aandachtspunten en projecten dat we soms moeite moeten doen om ons te richten op de kern: goede kwaliteit jeugdhulp bieden aan de jeugdigen en de ouders in onze gemeente. Op die kern wil het Jeugdteam zich richten en daarin blijven we ons voortdurend bekwamen.

We blijven investeren in de vakbekwaamheid van het Jeugdteam en daarmee in de kwaliteit van de uitvoering. Dat doen we door casuïstiekbesprekingen, intervisie, supervisie en diverse scholingen en trainingen. Een van de medewerkers blijft daarnaast uitvoering geven aan een aantal uren gedragsdeskundige taken waarmee verder wordt gewerkt aan professionalisering in het bespreken van casuïstiek en extra ondersteuning voor nieuwe medewerkers.

De samenwerking met het SWOM en Ferm Werk wordt voortgezet. Samen met de lokale vrijwilligersorganisaties en het SWOM geven we verder vorm aan het versterken van de informele netwerken. Het project Voorliggende Voorzieningen is in 2019 geëvalueerd (zie rapportage Voorliggende Voorzieningen 2019) en de aanbevelingen zullen in 2021 verder worden opgevolgd.

Het Jeugdteam zet in 2021 het gesprek met de huisartsen voort. De huisartsen worden net als het Jeugdteam geconfronteerd met de grens tussen levens- en gezinsvragen en GGZ-problematiek. Hoe kunnen we gezamenlijk op een praktische manier zorgen dat GGZ-jeugdhulp waar nodig snel wordt ingezet en hoe kunnen we ouders en kinderen met levens- en gezinsvragen steunen zonder deze vragen te medicaliseren?

De pilot Jeugdbescherming Utrecht-West wordt in 2021 voortgezet als *Bescherming in beweging Utrecht-West*. Dit is een doorgaande vernieuwing in lijn met het landelijke toekomstscenario voor de jeugdbescherming.

Ook dit jaar vragen wij weer aandacht voor de grenzen van de Jeugdwet. De Jeugdwet zegt niets over welke hulp of steun de gemeente op grond van deze wet kan of moet vergoeden. Er zijn veel nieuwe aanbieders gekomen en er worden voor meer verschillende vormen van steun en begeleiding verzoeken ingediend bij de gemeente, zowel via een PGB als via zorg in natura. Het Jeugdteam komt in de gesprekken met de gezinsleden tot een professioneel oordeel over de problemen en over hulpverlening die noodzakelijk is. De kern is een professioneel vraagstuk. Om deze kern heen zit echter een gebied waar het niet alleen om een professioneel oordeel gaat, maar ook om een maatschappelijke en politieke vraag. Een kind dat erg druk is en misschien wel of net niet onder de diagnose ADHD zou vallen kan bijvoorbeeld rustig worden door begeleiding in de omgang met paarden. Volgt daar dan uit dat de gemeente uit de Jeugdwet begeleiding met paarden voor deze

jeugdige betaalt? Of vindt de gemeente dat dit de verantwoordelijkheid is van de ouders? Er zijn immers nog veel meer dingen te bedenken waar deze kinderen wellicht baat bij kunnen hebben. Zo zijn er veel 'grensvragen' tussen Jeugdhulp en informele zorg door familieleden, kinderopvang-plus, buitenschoolse opvang-plus, etc. Het Jeugdteam draagt graag bij aan de meningsvorming hierover in gesprek met de gemeente.

Een punt van blijvende aandacht is de spanning tussen enerzijds de wens om te normaliseren en hulp te bieden in de eigen omgeving en anderzijds de maatschappelijke druk om ieder incident van kindermishandeling en huiselijk geweld te voorkómen. Het voorkómen van ieder incident is onmogelijk en dat geldt des te meer vanwege de huidige brede definities van kindermishandeling en huiselijk geweld: 80% van de meldingen bij Veilig Thuis gaan niet over lichamelijk of seksueel geweld, maar over ruzies, verwaarlozing en diverse vormen van pedagogische onmacht. In dit spanningsveld kiest het Jeugdteam minder vaak voor melden, 'opschalen' en doorsturen in de jeugdbeschermingsketen en vaker voor zelf het gezin begeleiden. Dit beleid wordt in samenwerking met Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en SVMN gevoerd, maar levert wel kwetsbaarheid op voor de medewerkers en indirect voor de gemeente, omdat 100% veiligheid niet bestaat. Het Jeugdteam staat voor de eigen professionele afwegingen in deze, maar vindt het belangrijk om in de werkwijze gesteund te worden door de gemeente.